gemeente
Barneveld

Aandachtsgebied: Leefomgeving
Team Planologie, Bezwaar en Beroep
E-mailadres: S.Hoekstra@barneveld.nl
Telefoonnummer: 06-22438269

Raadsvoorstel nr. 4956
Barneveld, 2 oktober 2026
Portefeuillehouder: J. Top

Onderwerp: Verordening Uitvoering en Handhaving omgevingsrecht Barneveld

Samenvatting raadsvoorstel

Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet is de wettelijke grondslag waarop de huidige Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht (verder: VTH) gemeente Barneveld is gebaseerd, komen te vervallen. Dit voorstel voorziet in de vervangende en op de Omgevingswet gebaseerde Verordening Uitvoering en Handhaving omgevingsrecht Barneveld. Inhoudelijk worden geen wijzigingen beoogd.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. De Verordening Uitvoering en Handhaving omgevingsrecht Barneveld vast te stellen;
2. De Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Barneveld in te trekken.

1. Inleiding

In artikel 21 van de Grondwet is de zorgplicht van de overheid voor het milieu opgenomen. De Omgevingswet is daarvoor een belangrijk instrument. Een van de doelstellingen voor het bundelen van de regels voor het omgevingsrecht in de Omgevingswet is om de dienstverlening door overheden te verbeteren. Het realiseren van de verbeter- en maatschappelijke doelen van de Omgevingswet is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de overheden. Dit vraagt om een goede en uniforme borging van de uitvoeringskwaliteit.

Afdeling 18.3 van de Omgevingswet biedt de grondslag voor de kwaliteitsbevordering van de uitvoering en handhaving. Voor de basistaken die moeten worden belegd bij omgevingsdiensten is de gemeenteraad volgens de wet verplicht om bij verordening regels te stellen voor de kwaliteit van de uitvoering van die taken. Voor de overige taken geldt een zorgplicht en kan de gemeenteraad regels stellen.

Om invulling te geven aan deze (zorg)plicht hebben de VNG en het IPO een modelverordening opgesteld en is een landelijke set aan kwaliteitscriteria ontwikkeld en vastgesteld. Deze landelijke set aan kwaliteitscriteria heeft betrekking op het minimale kwaliteitsniveau dat nodig is om de VTH-taken tijdig, met de juiste procedurele en inhoudelijke kwaliteit en continuïteit uit te kunnen voeren.

Op 19 april 2017 heeft de raad in dit kader de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Barneveld vastgesteld. Deze verordening is gebaseerd op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Door de intrekking van de Wabo vanwege de invoering van de Omgevingswet is de juridische grondslag van de verordening komen te vervallen.

2. Beoogd effect

Door het vaststellen van de Verordening Uitvoering en Handhaving omgevingsrecht Barneveld zijn de regels die de raad over de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken heeft vastgesteld juridisch technisch weer actueel en is de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken geborgd.

3. Argumenten

1.1 Met het vaststellen van de verordening wordt voldaan aan de Omgevingswet.
Op basis van artikel 18.23 van de Omgevingswet heeft de raad de verplichting om bij verordening regels te stellen voor de uitvoer van de basistaken door een omgevingsdienst. Op basis van artikel 18.20, derde lid, van de Omgevingswet geldt een zorgplicht voor een goede kwaliteit van alle uitvoerings- en handhavingstaken van het college van burgemeester en wethouders, waarvoor de raad regels kan stellen. Met het vaststellen van de voorliggende verordening wordt aan deze (zorg)plicht voldaan.

1.2 De verordening bevat enkel technische wijzigingen.
De huidige Verordening kwaliteit VTH is gebaseerd op de artikelen 5.4 en 5.5 van de Wabo. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is de Wabo vervallen en daarmee ook de grondslag voor de verordening. Eensluidende artikelen zijn evenwel opgenomen in de Omgevingswet (artt. 18.20-18.23 van de Omgevingswet). Daarmee verandert niet de inhoud, maar wel de wettelijke grondslag voor de verordening. Daarom is een technische wijziging van de verordening nodig.

1.3 De modelverordening en de landelijke kwaliteitscriteria zorgen voor uniforme kwaliteitseisen.
De vast te stellen verordening volgt de modelverordening van VNG en IPO, waarmee een landelijk ontwikkelde set aan kwaliteitscriteria van toepassing wordt verklaard op de uit te voeren VTH-taken. Deze kwaliteitscriteria stellen uniforme eisen aan het VTH-proces (incluis de adviestaak), de inhoud daarvan en aan de kritieke massa (het vakmanschap van de medewerkers).

1.4 De verordening stelt in staat om kwaliteit te monitoren.
Het vaststellen van de verordening brengt met zich mee dat het college verplicht is om jaarlijks verslag te doen over de naleving van de kwaliteitscriteria en om gemotiveerd opgave te doen over de criteria die niet zijn of konden worden nageleefd. Hiermee kan de kwaliteit van de uitvoering en handhaving gemonitord worden en zo nodig verbeterd. De Omgevingsdienst de Vallei (OddV) voert alle VTH-taken voor de gemeente Barneveld uit en rapporteert jaarlijks via de jaarrekening aan de gemeente over de door haar uitgevoerde taken en het voldoen aan de kwaliteitscriteria.

1.5 De raad is bevoegd de verordening vast te stellen.
Het vaststellen van deze verordening is een bevoegdheid van de gemeenteraad op grond van artikel 149 Gemeentewet j° artikelen 18.20, derde lid, en 18.23 van de Omgevingswet. Aangezien deze verordening de Verordening kwaliteit VTH vervangt, dient die verordening ingetrokken te worden (beslispunt 2).

4. Kanttekeningen

1.1 De kwaliteitscriteria blijven in ontwikkeling.
Artikel 5, eerste lid, van de Verordening Uitvoering en Handhaving verklaart de actuele kwaliteitscriteria van toepassing die in landelijke samenwerking tussen bevoegde gezagen ontwikkeld en beschikbaar gesteld zijn. De nieuwste set kwaliteitscriteria is op 17 maart 2026 vastgesteld en van kracht geworden. Voor het proces om te voldoen aan de kwaliteitscriteria is het belangrijk dat de huidige set (kwaliteitscriteria 3.1) inhoudelijk ongewijzigd blijft tot 1 januari 2028. Na 1 januari 2028 is een grotere update voorzien. Kleine (verduidelijkende) aanpassingen (zoals versie 3.1 ten opzichte van versie 3.0) blijven mogelijk.

1.2 Het moment van vaststelling van de verordening heeft geen gevolgen voor de kwaliteit.
De Omgevingswet is op 1 januari 2024 reeds in werking getreden. De vaststelling van de Verordening Uitvoering en Handhaving heeft vanwege prioriteringen op zich laten wachten, maar dit heeft geen gevolgen voor de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken gehad. De OddV voert namelijk de VTH-taken voor de gemeente uit en heeft de geldende kwaliteitscriteria continu toegepast en heeft daarover ook jaarlijks gerapporteerd aan de gemeente in haar jaarverslag. Deze jaarverslagen worden elk jaar door het college aan de raad aangeboden.

5. Financiën
Aan dit voorstel zijn geen financiële consequenties verbonden.

6. Participatie en communicatie

a) Participatie
Niet van toepassing.

b) Communicatie

Als u de voorgestelde verordening heeft vastgesteld, dan wordt deze bekendgemaakt in het Gemeenteblad en is deze in de databank van lokale regelingen (www.overheid.nl) te raadplegen. Kort na de bekendmaking zal de verordening in werking treden.

7. Vervolgstap

Het college blijft jaarlijks aan de gemeenteraad rapporteren over de kwaliteit van de uitvoering en handhaving van de VTH-taken via het jaarverslag van de OddV.

8. Bijlagen

1. Raadsbesluit Verordening Uitvoering en Handhaving omgevingsrecht Barneveld;
2. Toelichting Verordening Uitvoering en Handhaving Barneveld.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,

de secretaris,	de burgemeester,
W. Wieringa	J. van der Tak